

NACIONAL

P14,15

Josep Qüet. Pres. de Creu Roja a Catalunya

“La pobresa es va heretant i costa molt sortir-ne”

NACIONAL

P19

El menjar llençat alimentaria mig milió de persones

Cada català llença 35 kg de menjar a l'any

bassols
l'energia més propera

PARTICULARS · EMPRESSES · SOLUCIONS A MIDA
MOBILITAT SOSTENIBLE · AUTOCONSUM

I ara, si et dones d'alta abans del 15 de desembre, pots guanyar un patinet elèctric.
Entra a www.bassolsenergia.com

EL PUNT AVUI+

1,20€

DILLUNS • 18 de novembre del 2019. Any XLIV. Núm. 15184 - AVUI / Any XLI. Núm. 14054 - EL PUNT

#CATALUNYALLIBERTAT

VOL VIURE EN

P6,7

“Vaig a acusar l'Estat”

INÈDIT • Quim Torra serà jutjat avui al TSJC per la pancarta al balcó del Palau, en el primer judici contra un president de la Generalitat en actiu

OBJECTIU • El president defensarà la llibertat d'expressió davant l'acusació de desobediència a la JEC, que en persegueix la inhabilitació

NACIONAL

P12,13

Virgínia Salas, el segon cop que trepitja la Rambla després de l'atemptat, diu que ella es pot pagar una teràpia ■ ELPUNTAUVUI

Les víctimes ignorades

Afectats psicològics del 17-A narren la seva angoixa i l'oblit de l'Estat

Europa-Món

P23

La repressió atia la crisi a Bolívia

L'ONU denuncia l'ús desproporcionat de la força policial, que ha provocat fins ara 23 morts i centenars de ferits

Punt de Vista

Tribuna
El groc de Van Gogh
Miriam Díez

Keep Calm
Pedro i Pablo
Lluís Falgàs

382833-1218935L

COSTA
1962

Moda home-dona

Sant Josep, 52 - Tel. 93 798 61 03
www.costa1962.com

MATARÓ

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

HERMES COMUNICACIONS SA

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva i local), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció) i Ricard Forcat.

Keep calm

Lluís Falgàs

Pedro i Pablo

Un govern central bipartit del PSOE i Unides Podem hauria de ser una bona notícia per a les pretensions de l'independentisme català. És més preferible que no pas majories absolutes de qualsevol dels dos partits majoritaris o una coalició del PSOE i el PP, que seria letal. És preferible perquè Iglesias sempre ha dit que escoltaria la proposta d'autodeterminació i fins fa poc era partidari amb la boca petita de la celebració d'un referèndum. Sánchez, amb 120 diputats, està dèbil i obligat a escoltar i cedir per poder governar. Val a dir que Joaquín Almunia, amb un altre context polític, va haver de dimitir quan va ser candidat del PSOE la mateixa nit electoral perquè va obtenir 125 diputats. El 10-N només ha deixat la dimissió d'Albert Rivera. Un gest digne i obligat després del resultat desastrós. Fins avui ningú més ha dimitit. Unides Podem, el moviment assembleari nascut el 15-M transformat en un Partit Presidencialista ha passat de tenir més de sis milions de vots ara fa quatre anys a baixar a tres milions sense fer cap mena d'autocrítica. Tampoc s'ha lamentat

Es fa difícil no creure que no hi hagi maniobres que provoquin que l'abraçada de Pablo i Pedro no vagi a parar a la paperera de la història

de res el Partit Popular, que si bé ha pujat d'escons segueix per sota dels resultats de fa cinc anys i sense haver contestat els motius de la pujada de Vox sabent que part dels nous votants d'Abascal fins fa poc votaven el Partit Popular.

Davant d'aquest panorama, un possible escenari Pedro Sánchez i Pablo Iglesias compartint per primer cop en la història democràtica d'Espanya un govern no pinta malament per als problemes que té Catalunya amb l'Estat espanyol, malgrat que Espanya no té cultura de pacte. En la campanya electoral, Catalunya va esdevenir l'ase dels cops. El PSOE i Unides Podem van perdre el temps durant més de sis mesos. Per aquests motius i d'altres els pactes i les bones intencions de futur han perdut credibilitat, fins al punt que es fa difícil no creure que no hi hagi maniobres que provoquin que l'abraçada de Pablo i Pedro no vagi a parar a la paperera de la història i que sorgeixin altres formes de govern que passin fins i tot per demanar un pas al costat de Sánchez. Avui el president de la Generalitat ha de passar pel jutjat, i ni Pedro ni Pablo tenen res a dir...

La vinyeta

Fer

Caiguda lliure

Eva Vázquez

Un casquet de llana

Conèixer els escriptors que t'agraden no sempre és una experiència gratificant. Tot sovint la seva conversa està per sota de la qualitat de la seva escriptura, a vegades els descobrim una mica pedants o, al contrari, d'una modèstia embafadora, o una mica massa tímids per haver arribat on són i tenir l'edat que tenen, o fa l'efecte que, per confraternitzar amb els seus lectors, necessitin enfonsar-se al fang, com qui baixa a la mina, renegant molt, alçant la veu més del que cal i gesticulant de manera simiesca. Afortunadament, hi ha cops que la trobada amb l'escriptor que has apreciat en els seus llibres no defrauda les expectatives, no pas perquè se't reveli, per dir-ho així, com una llegenda feta carn, sinó perquè se't presenta, el primer dia de fred viu de tardor, amb un casquet de llana i accepta amb resignació que l'hagis reconegut per això, perquè se t'ha acostat amb aquesta nota eslava al cap. De fet, Simona Škrabec porta sempre gorra, encara que sigui a la essa del cognom, un petit accent de ganxo que no perdona mai que li treguin perquè sosté tot sol

Škrabec ha escrit un llibre que fa una companyia meravellosa

el paisatge eslovè d'on prové. “La petita pedra amb què ensopegues per confirmar la vastitud del món”, va dir-ne en una entrevista. Qualsevol imagina, escoltant-la durant la sessió que hem organitzat uns quants lectors, que és també el piolet que fa servir per perforar el gel dels nostres cors.

Simona Škrabec, traductora, assagista, presidenta del comitè de drets lingüístics del PEN Internacional, ha escrit un llibre insòlit, un llibre dens i lent que fa una companyia meravellosa. *Torno del bosc amb les mans tenyides* és ple de primeres vegades, d'aquella resplendor intensa que desprèn la

fricció entre la realitat i el somni, com veure per sorpresa l'aletieg nerviós d'un colibrí vora un cubell d'escombraries o recordar una imatge teva adormida al sol de quan tenies setze anys, i també és ple de cruïlles, de llocs de trànsit, com ara habitacions d'hotel, aeroports, andanes d'estació o arcs de control de passatgers, en els quals aposta igualment per la vida. Hi ha, sobretot, a cada pàgina, aquella discreció que Pierre Zaoui identificava amb la resistència: ser al món sense fer-se notar, reclamar el dret, en una societat devota de la cridòria i l'aparença, de no fixar-se més que en una fulla margenera, un fluorescent en una paret bruta. Una de les formes més efectives de resistència, va dir Simona Škrabec en la nostra trobada, és la bellesa, “prou etèria per posseir-la i, al mateix temps, donar-la als altres”. Les notes que vaig agafar amb lletra apressada aquell dia acaben amb una frase que no comprenc: “La llum s'apaga de seguida. Molts han nascut per a això.” Potser és una referència velada a com ens guarden de la foscor els escriptors que porten casquet de llana.

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
972 18 64 00
Güell, 68. 17005. Girona

Director: Xevi Xirgo i Teixidor. Vicedirectors: Emili Gispert i Toni Muñoz. Directors adjunts: Joan Rueda, Miquel Riera, Xevi Sala i Ferran Espada.

Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Carles Sabaté i David Brugué (Nacional), Anna Puig i Jordi Nadal (Comarques Gironines), Pilar Esteban (Europa-Món), Jaume Vidal i Xavier Castillón (Cultura), Montse Martínez (Apunts), Pere Gorgoll (Neurobiològiques), Marcela Topor (Catalonia Today), Manel Lladó (Fotografia), Jordi Molins (Disseny), Quim Puigvert (Llengua), Jaume Batchellí (Producció) i Antoni Dalmau (Tancament).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.

Direcció Comercial: Eva Negre i Maria Àngels Taulats (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Josep Sánchez (L'Esportiu) i Elsa Romero. Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny). Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch. Producció i Logística: Lluís Cama.

Accedeix als continguts del web

Podràs gaudir per un dia dels avantatges del web amb aquest codi QR o entrant a <http://epa.cat/c/o33nel>

A la tres

Carles Sabaté / csabate@elpuntavui.cat

Jutges en contra

El procés català devora líders polítics o propostes de sortides a una velocitat de vertigen, perquè dominar la voluntat popular esdevé impossible al segle XXI. Les eleccions acaben obligant líders polítics a pactar malgrat que no es puguin veure, o a plegar. Els polítics que ho han assumit –alguns a força de clatellades– miren de fer gestos per reprendre el diàleg i buscar una entesa o simplement parlar-ne. En aquest context postelectoral s'emmarca que ERC faciliti tramitar el pressupost de l'Ajuntament de Barcelona, que els socialistes avalin la presidència de la Federació de Municipis a una alcaldessa republicana i que els tres partits independentistes es citin per consensuar una estratègia –qui sap si un vot conjunt– de cara a la investidura de Sánchez.

Per trencar el bloqueig i dialogar de veritat, bilateralment entre governs, per exemple, caldrà convicció. La polí-

“El 10-N ha obligat a fer gestos. Ara els polítics han de dialogar i decidir, tot i que judicis com el de Torra ho torpedinen

tica són gestos, però sobretot decisions, i la setmana que ve la mesa en funcions del Congrés dels Diputats decidirà si convalida el decret de control digital per aturar el Tsunami i el pla d'identitat digital català. En deu dies, els vots dels diputats i senadors catalans seran claus per renovar les presi-

dències de Batet i Cruz al Congrés i el Senat... ja abans de la investidura.

Soroll mediàtic madrileny a banda, la justícia desbocada contra l'independentisme complica la distensió. L'Estat li va atorgar màniga ampla per posar fi al procés i ara li costarà frenar-la perquè actua sense proporció. Torra serà avui el primer president de la Generalitat jutjat en exercici del seu càrrec per desobediència. El TSJC no ha acceptat citar a declarar els jutges de la JEC que van obligar a treure símbols de Palau, per exemple. Hauria estat interessant saber quin és el seu concepte de llibertat d'expressió. Tercer president consecutiu de la Generalitat perseguit per la justícia, ja que Mas va ser inhabilitat i Puigdemont, destituït i encara perseguit. No cal recordar el judici al 1-0 per veure com la justícia pot torpedinar els intents de ciutadans i de polítics, empesos pels primers, de cercar sortides a l'atzucac.

EDITORIAL

Judici a la llibertat d'expressió

Avui és un mal dia per a la democràcia i per a l'autogovern de Catalunya perquè per primer cop un president de la Generalitat votat pels ciutadans, investit pel Parlament i en l'exercici del seu càrrec serà jutjat per un tribunal espanyol, i pot arribar a ser forçat a abandonar la seva posició si se l'acaba condemnant. Que una conseqüència de tal dimensió institucional, política i històrica derivi del simple fet de l'exhibició d'una pancarta reivindicativa al balcó del Palau de la Generalitat il·lustra la desproporció amb què l'Estat espanyol està imposant els seus objectius a Catalunya per combatre el procés sobiranista que s'hi viu aquesta última dècada.

La desproporció és evident, és extrapolable a altres actuacions del govern, la policia, la fiscalia i la judicatura que s'estan produint des de molt abans del referèndum de l'1-0, i respon sempre a un objectiu polític. En aquest cas, treure de la circulació el president Torra perquè no s'ha volgut resignar a tornar al marc mental autonòmic, perquè forma part del lideratge independentista que es pretén escapar al preu que calgui, i en definitiva perquè des de Madrid se'l considera un continuador del mandat del president a l'exili Carles Puigdemont.

Avui no es jutja el president Torra perquè hi havia una pancarta al balcó de la Generalitat, sinó pel contingut concret d'aquella pancarta, la reivindicació de la llibertat dels presos polítics. Un clam que no és matèria electoral, ni demanava el vot per a ningú i que és compartit per una majoria àmplia i transversal de la societat catalana abans i després de qualsevol elecció. Avui es jutja, doncs, tots els que comparteixen aquest clam i la llibertat d'expressió en si mateixa.

De reüll

Anna Puig

Onada de persistència

Dimarts passat, a quarts de set del vespre. Ja negra nit. Fileres i fileres de gent abrigada fins a les celles i carregada amb motxilles es dirigeixen cap a la sortida de l'AP-7 a Salt. El flux de persones és continu. I arriben des de diversos punts. Gent de totes les edats. Molts joves, però també una bona colla d'entrada edat. Fa pocs minuts que s'acaba de fer la crida a tallar l'autopista i la resposta és immediata. Fa la impressió que la gent ja estava preparada de feia estona i que només havia de rebre un petit estímul per posar-se en marxa. Com els

Com més repressió, menys s'aturarà el tsunami ciutadà

corredors d'una cursa de velocitat que estan en posició, concentrats en el tret a l'aire que dona la sortida. El dia abans ja s'havia produït el tall a la frontera. Un altre èxit de convocatòria, d'organització i de resposta.

Una vegada més, i ja acumulem més d'un mes, la ciutadania demostra a

peu de carrer que no està disposada a empassar-se com si res el gripau de la sentència del Suprem. Fa que s'acabin els adjectius d'admiració per aquesta onada de persistència i voluntarietat ciutadana. I el que vindrà. Perquè no hi ha ni desgast ni ganes de deixar-ho estar. El PSOE parla de recuperar la convivència a Catalunya. Però aquí la convivència no s'ha trencat. El que ja no té solució és la desconexió mental i política dels catalans envers l'Estat espanyol. I com menys diàleg hi hagi, més protestes es produiran. I com més repressió s'imposi, menys s'aturarà el tsunami ciutadà.

Les cares de la notícia

PRESIDENT DE SEAT

Luca de Meo

Empresari de l'any

La patronal Foment del Treball atorgarà avui la Medalla d'Honor a l'Empresari de l'Any al president de Seat, per la seva trajectòria professional i lideratge en plena transformació digital al sector del automòbil, així com pels magnífics resultats que està obtenint al capdavant de la companyia.

PRESIDENT DE LA CREU ROJA A CATALUNYA

Josep Quitet

L'esforç humanitari

L'organització humanitària dedica cada cop més esforços a afrontar una feina d'atenció i acompanyament a les persones més necessitades, que la societat ha deixat en la pobresa o al carrer, i que s'ha vist incrementada pel degoteig constant de refugiats o de migrants que arriben amb pasteres.

PILOT DE MOTO GP

Jorge Lorenzo

Carrera per emmarcar

La d'ahir va ser l'última de les 248 curses que ha disputat el pilot mallorquí, un dels grans en la història de les motos i que deixa enrere una carrera espectacular, amb tres mundials en Moto GP (2010, 2012 i 2015) i un total de 47 victòries i 114 podis, als quals afegeix dos mundials més en 250 cc (2006 i 2007).

Tal dia com avui fa...

1 any

Pressupost

El govern de la Generalitat obre la negociació amb els grups polítics i espera entrar els comptes al Parlament a mitjan desembre.

10 anys

Malestar

Creix el malestar amb el Tribunal Constitucional pel futur de l'Estatut. El govern català prepara una "resposta política".

20 anys

Renovació a ETA

El Ministeri de l'Interior i el Partit Nacionalista Basc detecten la irrupció d'una segona generació de militants etarres.

Full de ruta

Jaume Vidal

Censura retroactiva

De ben segur que d'aquí a un parell de generacions veure l'espectacle de qual-sevol mercat de tenir penjat d'un clau de ganxo el costellam d'una vedella, o un cap de porc somrient a l'aparador refrigerat de la paradeta de la plaça, serà una imatge esgarrifosa. De la militància vegana de molts joves es passarà a la substitució total del consum de proteïnes d'origen animal. Per tant, qual-sevol jove de l'època tindrà dificultat per codificar les imatges que pugui veure d'una carnisseria, bé sigui al cinema, en fotografies o a l'àlbum familiar. Ja està passant actualment al cinema o en sèries de televisió, en què el que ara és políticament incorrecte era el pa de cada dia fa uns anys. I és que els valors evolucionen amb el temps i van deixant enrere la constància d'un temps passat en què les coses es veien diferents. Disney ha posat en marxa el nou canal Disney+, en què es trobarà una bona part del seu catàleg, excepte produccions que a ulls d'ara pu-

Films i anuncis publicitaris del passat sonen anacrònics pel canvi de valors socials, però no hem d'esborrar-los de la memòria, sinó que han de constatar que avancem

guin semblar inadequades, com ara el capítol d'*Els Simpson* en què surt Michael Jackson, un dels més vistos, però amb el bon criteri d'ara no sembla correcte que un home acusat de mantenir relacions amb menors surti en pantalla. O *Canción del sur*, una pel·lícula de Disney de l'any 1946 que ja va ser criticada pel seu racisme quan es va estrenar. El film es basa en els contes de l'Oncle Remus, històries recollides per Joel Chandler Harris dels esclaus negres de les plantacions de cotó. Era un film que combinava dibuix animat i personatges reals que jo recordo haver tingut en versió contge quan era menut i que de ben segur no veurem en la nova plataforma. Ni que els valors ja no siguin els mateixos, i ni que es faci a fi de bé, el passat no s'ha de censurar. Falsejarem la història si, la constància del que avui val i demà no, l'esborrem en un futur. Cal afrontar per aprendre, d'allò que ens feia somriure i ara ens fa urticària, com els anuncis de brandi dels seixanta. Fer-ho és senyal que avancem positivament.

Tribuna

Josep Valls. Escriptor

S'ha acabat 'El quadern'

Divendres passat, dia per dia, va fer cent anys que Josep Pla acabava d'escriure *El quadern gris*, quan estava a punt d'anar a París de corresponsal de *La Publicidad*. Feia només una setmana que Romà Jori, director del dit diari, li ho havia proposat. En l'últim dia, el 15 de novembre, Pla escriu que l'endemà tindrà el passaport, i haver rebut un paquet amb jerses i diners per a comprar un abric i la maleta –maleta realment important, diu–. Jori li havia demanat una resposta ràpida i Pla accepta sense dubtar, prejutjant una reacció favorable de la família, però no en sap res, només ho prejutja. Cobrarà set-centes cinquanta pessetes al mes, que al canvi són uns nou-cents francs francesos.

DES DEL 8 DE MARÇ de l'any passat fins aquest últim divendres, Jordi Palou i Ramon Torrents s'han encarregat de publicar a internet, dia per dia i exactament cent anys després, la totalitat d'*El quadern gris*. Per cert, un dietari que ja a les dues primeres ratlles hi ha un anacronisme. L'autor comença

dient: "Com que hi ha tanta grip, han hagut de clausurar la Universitat", quan la clausura de la Universitat de Barcelona no es va produir fins set mesos després, exactament el 12 d'octubre. I al final d'*El quadern gris*, quan diu que se'n va a París per iniciar la seva carrera de corresponsal, una altra errada: escriu que és el 17 de novembre del 1919, quan va ser el 17 d'abril de l'any següent.

PORTO AQUÍ AQUESTS DOS desencerts en començar i acabar el dietari, com una petita magarrufa per mostrar que l'he

llegit a consciència (i unes quantes vegades). Però allò realment important és que *El quadern gris* és la seva obra fonamental i un dels textos imprescindibles de la nostra literatura de tot el segle vint. Tal com escriu Lluís Bonada, sota l'aparença d'un dietari hi ha en realitat un llibre de memòries que explica la formació de la personalitat de l'autor. Del que ell en deia "xafardereries de Palafrugell" n'escriu amb una sensibilitat intensa i matisada. I quines xafardereries... L'escriptor i polític Dionisio Ridruejo, que traduí al castellà *El quadern gris*, afirma en el pròleg que Pla és el millor prosista d'Espanya.

I SÍ: DES DEL MARÇ de l'any passat fins aquesta última setmana, he estat rellegint el llibre dia a dia, per obra i gràcia de Jordi Palou i Ramon Torrents, que l'han anat publicant a Xarxa de Mots. Els ho agraeixo molt, m'ho he passat molt bé, i vull destacar la fidelitat i constància de l'Helena Bonals, que cada dia, sense fallar, ha escrit un comentari sobre el text publicat al blog. Ho enyoraré. Ho enyorarem, Helena.

“'El quadern gris' és l'obra fonamental de Pla i una de les imprescindibles de la nostra literatura

El lector escriu

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin els mil caràcters d'extensió. El Punt Avui es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-catalunya@elpuntavui.cat

La justícia, un instrument de poder

■ Quan la justícia, entre cometes, es transforma en un instrument de poder, l'Estat deixa en mans dels tribunals les polítiques que s'haurien de resoldre en seu parlamentària, el diàleg, el consens i els acords. D'exemples en tenim i val la pena recordar els tribunals de la Unió de Repúbliques Soviètiques, els de l'Alemanya nazi, els de la Itàlia de Mussolini i els de l'Espanya franquista avui encara en vigor.

Desgraciadament l'ombra de les polítiques de l'ahir enfosqueixen les d'avui, per exemple el Tribunal d'Ordre Públic conegut com a Audiència Nacional, res ha canviat quant a formes i continguts, només les persones i per edat. Els cinc principis bàsics que delimi-

ten la separació de poders en l'Espanya actual s'han difuminat en un núvol tan fràgil que la sequera política no deixa de ser una realitat que devalua el propi sistema polític.

La manca de separació de poders ha desvestit la justícia dels següents principis, el d'imparcialitat, el d'independència, el de la responsabilitat i el de la legalitat, fent bona aquella frase del dictador: "Lo he dejado todo atado y bien atado." Resumint, també la immobilitat, que no deixa de ser el cinquè principi, el que ho fa trontollar tot.

PERE MANUEL GIRALT PRAT
Sant Just Desvern (Baix Llobregat)

Xile i Catalunya

■ No em deixa de semblar curiosa la situació tan diferent però alhora semblant que s'està vivint a Xile i a

Catalunya; dues zones del planeta, tan llunyanes, però que en aquests moments naveguen en una mateixa direcció. Una societat que no se sent escoltada, un estat que imposa repressió en lloc de diàleg i una comunitat internacional que mira al costat, en lloc de prendre-hi partit. Personalment, quan observo els extrems als quals s'ha arribat tant a Xile com a Catalunya, i com els organismes internacionals decideixen deixar-ho estar, em fa plantejar-me moltes coses sobre el tipus de societat que hem construït, i sobretot cap a on la volem portar.

HÈCTOR R. VILANOVA
Sant Feliu de Llobregat (Baix Llobregat)

Manresa, la ciutat aïllada

■ Manresa presumeix de ser el cor de Catalunya pe-

rò, vist l'estat de la seva xarxa de transports i comunicacions, deixa molt a desitjar: tenim la Renfe, coneguda per ser la línia dels famosos descarrilaments, la de l'espera eterna entre trens i on els retards ja són la firma de la casa. Trobem la línia de FGC, que per arribar a Barcelona s'atura a infinites estacions, fent una gran volta. També hi ha línia d'autobús, on has de resar perquè et toqui un bus en condicions. Alternativament al transport públic, pots optar per agafar el cotxe i jugar-te-la per la carretera que surt de la ciutat, famosa pels usuals accidents, o bé pagar una dinerada al peatge fins a Terrassa. I tot això per dirigir-te cap a Barcelona; si pretens anar cap a una altra direcció, ja és una altra història.

ORIOL LÓPEZ
Manresa (Bages)

La frase del dia

“La relació entre Catalunya i Espanya és una relació colonial”

Ramon Cotarelo, CATEDRÀTIC EMÈRIT DE CIÈNCIA POLÍTICA DE LA UNED

Tribuna

Míriam Díez Bosch. Directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura

El groc de Van Gogh

Si Monet seria blau, Van Gogh se'n apareix groc. La seva pàtina groguenca és una picada d'ullet a la llum i la claror que ell valorava tant en la Bíblia. Perquè estem davant d'un creient que pintava. Un cristià que s'hauria d'ensenyar més a les facultats de teologia i també a les d'art, explicitant què el movia a pintar com ho feia.

LA FE DE VINCENT VAN GOGH (1853-1890) és un aspecte poc estudiat, quan és una clau de lectura imprescindible per entendre aquest autor. A la revista *Catalunya Franciscana* es citen unes conferències sobre Vincent can Gogh i la seva espiritualitat que va impartir el pintor de l'Escola d'Olot Miquel Oliveras. Van Gogh, que va morir jove, va viure sempre pobre i tenia una autèntica devoció pels escrits bíblics i un desig d'infinit enorme. La pobresa aguditza la productivitat (pensem en Dostoievski, sempre endeutat i per tant sempre escrivint més per guanyar-se la vida). De fet Van Gogh té gairebé mil cartes escrites, 1.600 dibuixos, 148 aquarel·les i 900 quadres a l'oli. Van Gogh té mala premsa, ha passat a la història marcat per la malaltia mental. Cal rellegir la seva obra no només des del prisma de l'alcohol.

ÉS UNIVERSALMENT reconegut que *Les confessions* de sant Agustí són tot un tractat teològic, però les cartes de Van Gogh també ho són i no es coneixen tant com els seus quadres, que s'han popularitzat fins a arribar a omplir centenars de pisos d'estudiants gràcies als pòsters i a les reproduccions. Ell veia en la natura i en la fe una "intel·ligència" semblant, tot i que s'adonava que mentre moltes persones reconeixen un valor a la natura, no totes compartien un sentiment religiós. I és en les seves cartes on fa palès que el motor que el manté enèrgic no és l'ego sinó la fe.

VAN GOGH VA DEDICAR anys a llegir la Bí-

blija mentre anava pintant quadres amb els quals omplia les parets de la seva habitació. Podríem definir-lo com obsedit per les paràboles bíbliques, que llegia, rellegia i aprenia de memòria. Era culte, i parlava quatre idiomes, tot i que en els estudis de teologia va fracassar. No acabava de veure la relació entre la doctrina i l'ajuda efectiva a les persones necessitades. Es sentia frare i pintor al mateix temps, i reconeixia que aquesta doble identitat era la que el mantenia sa mentalment. Combrego amb la seva intuïció: "M'inclino a pensar que la millor manera de conèixer Déu és estimar. Quan estimes un amic, quan estimes alguna cosa, prens un camí que et durà a conèixer-lo millor, sobretot si estimes amb una simpatia interna, elevada i seriosa." Van Gogh pensava, a més, que si algú estimava per exemple Rembrandt profunda-

“Vincent, que els darrers anys va sentir el pes de l'absenta i la ira, és una d'aquelles ànimes que només ens visiten de tant en tant, però que quan marxen deixen molta llum

ment, arribaria a conèixer que hi ha un Déu, i hi creuria.

SI QUAN T'ENSENYEN HISTÒRIA de l'art (l'assignatura que més em va agradar a la carrera) no fan esment a aquests aspectes, acabes pensant que Vincent van Gogh era un home paranoic, que fumava amb pipa, empobrit i foll que produïa a bon ritme molts quadres, però no entens quina és la moció interna, quina és la força volcànica que el motivava. La fe no li ve per la família, profundament religiosa, protestant i metodista holandesa. Pots viure en un entorn familiar reverent i devot, i no haver heretat res. La fe, que és un do i no un llegat, la tenia dins. De petit ja preferia la natura i la soledat, i no la companyia o el joc. De gran treballa a galeries a diversos països, i és a Londres on comença a ensenyar la Bíblia en una escola. Serà, però, a Amsterdam quan inicia els estudis teològics. Deixarà l'alta especulació per la praxi i substituirà les aules de teologia per les mines, on ensenyarà nocions bíbliques als fills dels treballadors de la mina. No és un pintor religiós, és un religiós que pinta. La seva obra no està plena d'imatges recognoscibles de la Bíblia, sinó d'insinuacions de la gràcia. Hi ha natura, natura morta, retrats i autorretrats.

A L'ART INSTITUTE DE CHICAGO custodien alguns dels seus quadres més famosos, on aquests dies m'he embriagat de quilòmetres de pintures. Els seus quadres atreuen comentaris com "dibuixava com un nen petit". Les seves nits estrellades acompanyen avui nens petits que el tenen a la seva habitació, de gent que el té al mòbil o a la carpeta. Vincent, que els darrers anys va sentir el pes de l'absenta i la ira, és una d'aquelles ànimes que només ens visiten de tant en tant, però que quan marxen deixen molta llum. Llum natural, no de bombeta. Llum de la bona, de la que no s'esgota, perquè era torturada, a voltes incomprendible, però sempre autèntica.

De set en set

Anna Carreras

Ara i el fèmur

En aquests dies de descarrilament col·lectiu de brúixoles, quan la creativitat resta endormiscada i ja et meravelles per ben poca cosa, el cervell reposa en un punt mort intermitent. Llavors, sense voler, penses en la lluita contra el temps, el tema clau de les bones novel·les. Allò tan filosòfic de qui soc i cap a on vaig, de què soc i quant em queda. Un dia et lledes i encara no ha deixat de ploure. Surts al carrer i en dos minuts ja tens els camals dels pantalons xops i els cabells amb tanta electricitat estàtica que hi podries coure castanyes. Ara m'hauré de canviar. El preadolescent que corre per casa et fa adonar de la buidor de l'adverbi *ara*. Ara no existeix, perquè quan has acabat de dir "ara", ja no és ara, és el següent ara, que tampoc no ho és, perquè en el temps que trigues a dir "ara" ja ha passat. Només són quarts de nou del matí i el debat és metafísic a més no poder. Sembla mentida que una generació instal·lada en l'hiper-present reflexioni sobre la contradicció que implica aquest ara que, en realitat, no existeix. És la teoria del caos, l'efecte papallona que fa que, mentre una criatura estudia els ossos del cos humà per a un examen de naturals, les seves dues besàvies es trenquin el fèmur amb tres dies de diferència. L'ara no deixa de ser una broma macabra d'un destí que, per més que ens hi esmercem, no tindrem mai del tot apamat. L'ara és una paraula polisèmica. Val més que oblidem el seu absurd significat temporal. Que-dem-nos amb el seu sentit de pedra consagrada. Blava, si pot ser. O no, esborrem-la del tot del nostre vocabulari. Per farsant.

Sísif

Jordi Soler

Nacional

Víctimes dels atemptats del 17-A, oblidades

Afectats pels estralls de Barcelona i Cambrils denuncien que no reben ajuda de l'Estat espanyol

Contra la privatització de serveis públics

Milers de ciutadans i entitats surten al carrer contra la "Llei Aragonès"

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Torra defensarà la llibertat d'expressió davant del TSJC

JUDICI El president és jutjat avui per desobediència a la JEC per no haver retirat del balcó de la Generalitat els llaços i la pancarta de suport als presos polítics i exiliats en la campanya del 28-A **EFFECTE** El fiscal demana que sigui inhabilitat, però la sentència no serà ferma ara

M. Piulachs / L. Artigas
BARCELONA / GIRONA

Llibertat d'expressió *versus* desobediència d'una ordre de la Junta Electoral Central (JEC). Són els dos arguments d'una balança que el Tribunal Superior de Justícia (TSJC) avaluarà avui i en què el principal i únic acusat és un president de la Generalitat en actiu, un fet inèdit en la democràcia espanyola.

Així, avui, la màxima autoritat del poder executiu català serà jutjada per les màximes autoritats del poder judicial a Catalunya: el fiscal superior de Catalunya, Francisco Bañeres,

hi intervindrà com a acusació pública, i el tribunal serà presidit pel president del TSJC, Jesús María Barrientos (com sempre en els judicis de l'alt tribunal català), que en aquest cas formarà tribunal amb els magistrats Mercedes Armas i Joaquín Elías Gadea, el qual ha estat nomenat per a l'ocasió, ja que la resta de magistrats del TSJC han intervingut en el procediment. La defensa de Torra, exercida pel penalista Gonzalo Boye, va recusar els magistrats Barrientos i Armas per parcialitat, fet que va endarrerir el judici, previst inicialment per a finals de se-

tembre, però una sala especial de magistrats no va acceptar la petició.

En el judici, el president Torra serà el primer a declarar, a les nou del matí, per l'acusació d'un delictes de desobediència per no haver fet retirar la pancarta i els llaços grocs del Palau de la Generalitat i d'altres edificis públics en suport dels presos polítics i dels exiliats tal com li va ordenar la JEC per garantir-ne la neutralitat el març passat, quan arrencava la campanya electoral dels comicis estatals del 28 d'abril. El president, en un *dinar groc* ahir a Bescanó, va assegurar:

El president de la Generalitat, Quim Torra; a dalt, la pancarta al Palau per la qual és jutjat ■

L'APUNT

Pobresa intermitent

Elena Ferran

Sortir de la pobresa és complicat i si en surten ho tenen fàcil per tornar-hi. La fragilitat social en què es troben moltes persones, després d'una dècada de crisi econòmica i que per a molts encara dura, ha esgotat tots els recursos. Ja no hi ha el coixí familiar i s'han retallat també recursos assistencials per als més vulnerables. A la Creu Roja un 20% de les perso-

nes que l'any passat van tirar endavant pel seu compte, després de rebre ajuda, hi han hagut de tornar. Un fracàs com a societat que ens ha de fer reflexionar per garantir-los una segona oportunitat. S'han de destinar esforços i recursos perquè puguin recuperar la feina o accedir a un sostre que no es poden pagar. Perquè és de justícia.

Recurs contra el càstig del Tribunal de Comptes al 9-N

- Mas, Ortega i Rigau presenten els arguments al Suprem
- El cas contra membres de la mesa del 2017, pròxim judici

M. Piulachs
BARCELONA

Les defenses de l'expresident de la Generalitat Artur Mas, les exconselleres Joana Ortega i Irene Rigau i l'exconseller Francesc Homs i sis càrrecs més multats per organitzar la consulta del 9-N del 2014 han presentat al Tribunal Suprem la preparació del recurs de cassació contra la sentència del Tribunal de Comptes, que l'estiu passat els va condemnar a pagar 4,9 milions d'euros com a responsables comptables de la votació popular. Aquest és un pas previ, en què s'anuncien els arguments principals, en espera que l'alt tribunal accepti l'admissió a tràmit del recurs, explica l'advocat Rafael Entrena.

La Caixa de Solidaritat, amb donacions de la ciutadania, va permetre que finalment no s'embargués cap bé particular als càrrecs polítics i tècnics del govern de Mas. Primer es van aportar més de tres milions, i l'estiu passat es va fer efectiva la quantitat pendent, de més de dos milions. Llavors, l'expresident Mas va afirmar que és un "abús de dret que t'exonerin per la via penal de malversació i després de condemnin per la via administrativa". El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) va jutjar l'expresident i les conselleres pel 9-N el 6 de febrer del 2017 pel delictes de desobediència al Tribunal Constitucional (TC) i va descartar la malversació que exigia Vox, en considerar que els encàrrecs van ser abans de l'adverti-

L'expresident Mas i l'exconsellera Rigau, en un acte amb els exconsellers Ortega i Homs amb el president Torra ■ EFE

Les xifres

1

any i vuit mesos d'inhabilitació per desobediència a la JEC i una multa de 30.000 euros demana la fiscalia per a Torra.

17

testimonis declararan durant el judici contra el president, com ara el síndic de greuges, policies i consellers.

"No hi vaig a defensar-me de res, perquè vaig complir el meu deure com a president dels catalans, que és defensar els drets i llibertats dels meus compatriotes, sinó que hi vaig a acusar l'Estat espanyol de vulnerar drets de tots els catalans."

Els fets a judici es remunten al 7 de març, quan el grup parlamentari de Ciutadans (Cs) va demanar a la JEC que ordenés a la Generalitat retirar cartells i laissos grocs per l'inici del període electoral. L'11 de març, la JEC va donar 48 hores al govern per executar la petició. El govern va sol·licitar a la JEC que ho reconsiderés, però li va respondre que no, el dia 18, i el va advertir de les responsabilitats administratives i penals en què podia incórrer. El termini vencia a les 15 hores del 19 de març. I el president va demanar més temps al·legant que havia encarregat un informe al síndic de greuges sobre la llibertat d'expressió. El govern va fer diversos canvis de cartells al balcó del Palau, fins que el 21 de març la JEC

els va fer treure als Mossos, i va derivar el cas a la fiscalia. I la Fiscalia Superior de Catalunya, que considera els laissos grocs "símbols associats a una ideologia secessionista", va presentar una querrela contra la màxima autoritat d'un govern escollit a les urnes. El partit d'ultradreta Vox hi exerceix l'acusació popular amb una fiança de 8.000 euros, que li va imposar el jutge.

La fiscalia demana per al president Torra una condemna d'un any i vuit mesos d'inhabilitació per exercir càrrec públic i 30.000 euros de multa. Vox, per la seva banda, sol·licita fins a dos anys d'inhabilitació, el màxim càstig que fixa el delictes, i una multa de 72.000 euros, a més d'acusar-lo d'un segon delictes: denegació d'auxili, amb el qual proposa les mateixes penes que en el delictes de desobediència. La sentència del TSJC no serà ferma, ja que s'hi podrà presentar recurs davant del Tribunal Suprem, que triga una mitjana de 12 mesos a resoldre aquestes apel·lacions, tot i que la podria avançar. Per tant, si finalment la resolució del TSJC fos condemnatòria, no seria pas efectiva d'aquí a un mes, que és quan s'espera la resolució de l'alt tribunal català, sinó ja avançat l'any vinent.

Després de Torra, declararan disset testimonis, sol·licitats per les parts. En la sessió del matí, està previst que hi declarin onze agents de la policia espanyola que van veure els cartells i laissos grocs, així com el comissari dels Mossos, Miquel Esquiús. I a la tarda, el portaveu de Cs, Carlos Carrizosa; la delegada del govern espanyol a Catalunya, Teresa Cunillera; el síndic de greuges, Rafael Ribó; la llavors portaveu del govern i ara regidora de JxCat a Barcelona, Elsa Artadi, i el conseller d'Interior, Miquel Buch. Es tancarà el judici amb els informes de les parts i l'última paraula de l'acusat.

Després de Torra, declararan disset testimonis, sol·licitats per les parts. En la sessió del matí, està previst que hi declarin onze agents de la policia espanyola que van veure els cartells i laissos grocs, així com el comissari dels Mossos, Miquel Esquiús. I a la tarda, el portaveu de Cs, Carlos Carrizosa; la delegada del govern espanyol a Catalunya, Teresa Cunillera; el síndic de greuges, Rafael Ribó; la llavors portaveu del govern i ara regidora de JxCat a Barcelona, Elsa Artadi, i el conseller d'Interior, Miquel Buch. Es tancarà el judici amb els informes de les parts i l'última paraula de l'acusat.

Suport de les entitats

L'ANC i Òmnium i els partits sobiranistes donen suport al president Torra i conviden la ciutadania a acompanyar-lo avui des de l'Arc de Triomf fins al Palau de Justícia, seu del TSJC. Una escena ja viscuda fa dos anys amb Artur Mas, tot i que llavors ja era expresident de la Generalitat, i amb les exconselleres Joana Ortega i Irene Rigau, que triga una mitjana de 12 mesos a resoldre aquestes apel·lacions, tot i que la podria avançar. Per tant, si finalment la resolució del TSJC fos condemnatòria, no seria pas efectiva d'aquí a un mes, que és quan s'espera la resolució de l'alt tribunal català, sinó ja avançat l'any vinent.

ment i que es van aturar.

El judici d'avui contra el president Torra, en aquest cas per desobediència a la Junta Electoral Central per no treure els laissos grocs, porta per segon cop un govern sobiranista davant del TSJC.

I el seguirà el judici per desobediència al TC contra els membres sobiranistes de la mesa del Parlament amb l'expresidenta Carme Forcadell, fixat per als dies 28 i 29 de novembre i el 3 i 4 de desembre.

El Suprem va escindir-los de la causa principal contra els independentistes catalans i va derivar al TSJC el judici contra Lluís M. Corominas, Lluís Guinó, Ramona Barrufet (tots de JxCat), Anna Simó (ERC), Joan Josep Nuet (EUiA) i l'exdiputada de la CUP Mireia Boya. El fiscal demana penes de fins a un any i vuit mesos d'inhabilitació, a més d'una multa de 30.000 euros per un delictes continuat de desobediència. ■

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Torra avisa d'un no a Sánchez si ignora l'independentisme

El president veu "molt a prop" la solució del conflicte si Podem forma part del govern espanyol ■ Rodríguez Zapatero reivindica un diàleg "obert i sincer" amb Catalunya en què cada part plantegi "totes les alternatives"

Emili Bella
BARCELONA

El president de la Generalitat, Quim Torra, avisa Pedro Sánchez que si no atén les demandes de l'independentisme, entre les quals llista l'amnistia i un referèndum d'autodeterminació, es trobarà amb un no a la investidura. En una entrevista a la cadena de televisió Al Jazeera, Torra va tornar a demanar diàleg entre els dos governs amb la figura d'un mediador internacional, és a dir, tornar a agafar el fil de la declaració de Pedralbes, sense condicions prèvies, en què es pugui parlar de tot. D'altra banda, Torra assegura que si Podem forma part del pròxim govern espanyol, "estarem molt a prop de la solució", ja que els comuns defensen que els presos haurien de ser lliures, així com un referèndum i l'amnistia.

En una piulada, Torra va recordar que ahir feia just un any i mig que va prometre el càrrec de president de Catalunya, "amb fidelitat a la voluntat del poble de Catalunya representat pel Parlament". "Agraeixo la confiança rebuda i refermo el meu compromís per treballar, sense treva, per culminar el procés d'independència", va insistir.

Quim Torra, amb la periodista d'Al Jazeera Hoda Abdel-Hamid, al Palau de la Generalitat ■ AL JAZEERA

També ERC advertia Sánchez el cap de setmana que ara mateix tant Junts per Catalunya com el seu partit i la CUP "estan alineats en el no". El regidor republicà a Barcelona Ernest Maragall va apostar perquè el dia de la

investidura hi hagi "un vot conjunt, compartit i coincident" de les forces independentistes catalanes al Congrés. En una entrevista al FAQS, Maragall va defensar un vot unitari estratègic i va alertar que, si no s'acaba aconseguint,

els partits "en seran els responsables". En relació amb el preacord entre el PSOE i Unides Podem, Maragall es va mostrar "sorprès" que la formació de Pablo Iglesias "pacti amb algú que vol controlar l'educació i TV3" i va de-

manar als comuns que actuin "en coherència" amb el seu discurs a Catalunya.

D'altra banda, el conseller d'Acció Exterior, Alfred Bosch, va demanar als socialdemòcrates d'Eslovènia que parlin amb el PSOE i les joventuts socia-

listes d'Espanya per saber "quin és el problema amb el diàleg" i fer que deixin de "fer-se mal a ells mateixos, a les seves idees i als seus principis". En el marc d'una intervenció al fòrum jove dels socialdemòcrates eslovens, Bosch els va instar a ajudar perquè el PSOE accepti dialogar. Confia que els escoltarà com a formació "políticament propera".

Una de les veus que aposten per la negociació amb Catalunya és l'expresident socialista espanyol José Luis Rodríguez Zapatero, que va demanar un diàleg "obert i sincer" en què cada part plantegi "totes les alternatives". En declaracions a la SER, l'exdirigent del PSOE va asse-

La frase

“Si ara Podem forma part del govern espanyol, penso que estem molt a prop de la solució”

Quim Torra
PRESIDENT DE LA GENERALITAT

gurar que "no hi ha alternativa" a l'aposta per un diàleg que "no cessi". Rodríguez Zapatero hi va afegir que qui més intenti la negociació entre Catalunya i Espanya aproximarà la "recuperació de l'estabilitat i l'entesa". "Pronostico que, tard o d'hora, el diàleg es posarà en marxa", va vaticinar, ja que considera que la "intel·ligència de la democràcia espanyola" i la "generositat dels valors democràtics" faran que els partits espanyols allarguin la mà a l'independentisme per buscar "el millor acomodament i el millor marc de convivència". ■

Mauri espera que La Moncloa escolti l'informe d'Amnistia

Redacció
BARCELONA

El vicepresident d'Òmnium Cultural, Marcel Mauri, desitjaria que el govern espanyol escoltés l'informe d'Amnistia Internacional sobre la sentència del Tribunal Suprem en què demana l'alliberament immediat de Jordi Sánchez i

Jordi Cuixart i que es presentarà demà. "Ens agrada pensar que el govern espanyol escoltarà l'informe d'Amnistia però els precedents malauradament no són gens optimistes", va lamentar a TV3. "A Espanya li està costant molt entrar en aquesta via del seny, fer cas del que li estan dient Europa i orga-

nitzacions tan rellevants i actuar en conseqüència", va criticar. "Ja veiem que des del Borbó fins a l'últim jutge estan negligint en la defensa d'aquests drets bàsics i fonamentals", va insistir. Segons el vicepresident de l'entitat, l'informe "és molt rellevant no només pel que diu, sinó perquè és molt poc habi-

tual que Amnistia faci aquests pronunciaments amb una sentència en ferm i amb un estat democràtic com és l'espanyol".

L'advocat de Quim Torra i Carles Puigdemont, Gonzalo Boye, va assegurar a Catalunya Ràdio que l'informe serà un element més a aportar en el cas de les euroordres. ■

El vicepresident d'Òmnium, Marcel Mauri, durant un acte dissabte a la plaça d'Orfila de Barcelona ■ ACN

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Lliçó de solidaritat al bosc

LLIBRE • Presenten 'Un bosc ple d'amor', un conte escrit per Jordi Cuixart dedicat als fills dels presos polítics **HOMENATGE** • L'acte d'Òmnium es va convertir en agraïment a tots els que expliquen històries i especialment als contacontes de les presons

Marta Membrives
BARCELONA

Hi havia una vegada un bosc frondós i ple de vida. Allà, una oreneta no hi podia fer el seu niu perquè un eriçó malcarat li ho impedia, fins que tots els animals del bosc van decidir fer costat a l'oreneta i manifestar-se pacíficament davant del cau de l'eriçó per fer-lo canviar d'actitud. La història, plena de solidaritat i diàleg, ha estat escrita pel president d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, i es publica il·lustrada per Ignasi Blanch. *Un bosc ple d'amor* (Estrella Polar) és el títol del conte que es va presentar ahir i que Cuixart dedica a tots els fills dels presos polítics i de consciència d'arreu del món. El president d'Òmnium, condemnat a nou anys de presó per exercir drets i llibertats fonamentals, va fer-se present en l'acte a través d'una carta que va llegir la seva fillola i en què Cuixart explica: "Rere cada visita a la presó, són els nostres fills els qui ens donen una autèntica lliçó. I és per la seva generació, també, que avui la presó es converteix en un altaveu per denunciar la injustícia. No deixem que mai res, ni ningú, ens impedeixi lluitar pels nostres somnis."

L'acte de presentació del conte, que es va fer al Tradicionàrius del barri de Gràcia amb una platea plena d'infants acompanyats de pares i avis, va incloure Mon Mas, que va narrar *Un bosc ple d'amor* mentre l'il·lustrador Ignasi Blanch el dibuixava. En la seva intervenció, Txell Bonet, parella de Jordi Cuixart, va agrair la feina de tots els contacontes que acudeixen a les presons a explicar històries als presos i va

Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium Cultural, i Txell Bonet, parella de Jordi Cuixart, al centre, ahir durant la presentació del conte ■ JOSEP LOSADA

confessar que l'únic cop que ha pogut gaudir d'un conte amb el seu fill i la seva parella havia estat a la presó de Lledoners. "Les paraules obren finestres i ens fan ser lliures", va assegurar Mon Mas mentre recordava la seva experiència a la presó, on havia explicat històries davant de mares i fills que mai havien estat espectadors d'un contacontes.

El vicepresident d'Òmnium, Marcel Mauri, va recordar la importància d'escoltar contes i molt espe-

cialment els que li explicava la seva àvia quan era petit. En aquest moment, va tenir paraules de reconeixement i escalf per a dues àvies: "l'àvia Carme i l'àvia Dolors, que no poden explicar contes als seus nets", en referència a les empresonades Carme Forcadell i Dolors Basa. Txell Bonet va assegurar que el conte escrit per Cuixart "és una forma de tenir-lo a prop" seu i va remarcar que el bosc que apareix al llibre, inspirat en els de les Terres de l'Ebre, d'on és l'il·lustrador Ignasi

A les llibreries
La història de l'oreneta i l'eriçó ja es pot trobar a la venda a les principals llibreries dels Països Catalans. Tots els beneficis obtinguts com a drets d'autor de Jordi Cuixart seran destinats íntegrament a Òmnium Cultural.

Blanch, és un homenatge a la biodiversitat i un crit d'alerta per la situació d'emergència climàtica: "Aquest és un tema del qual parlem amb el Jordi quan el vaig a veure a la presó perquè li preocupa molt."

La solidaritat dels animals que hi apareixen és un cant a l'amor i a l'esperança, segons Cuixart: "Sabem junts i deslliurats de qualsevol rancor fa que tot valgui la pena. I us prometo que és això el que dona sentit a cadascuna d'aquestes 761 nits", deia a la seva carta. ■

graupera

Més de 45 anys al teu servei

**Contractes Graupera,
i oblida't de la caldera!**

Disposem de **contractes de manteniment** perquè no t'hagis de preocupar de res.

Mà d'obra i disposició de servei **sense limit d'hora**

Certificat segons normativa

Revisió anual

Peces fins a **15 anys**

937 412 999
www.egraupera.com

SERVEI TÈCNIC OFICIAL:

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

“L’hora del deslliurament”

CALAIX • Surt a la llum el discurs escrit per Torra que Puigdemont havia de llegir el 10 d’octubre del 2017 per proclamar la independència **‘TOTA LA VERITAT’** • Una investigació periodística revela plans B, reunions secretes i interioritats del procés

Emili Bella
BARCELONA

Una onada de vida, de llibertat i d’esperança. És el títol del discurs escrit per Quim Torra que havia de llegir Carles Puigdemont el 10 d’octubre del 2017 per proclamar la independència, però que va acabar en un calaix. En el seu lloc, el president va pronunciar el de la proclamació i automàtica suspensió al cap de vuit segons. Una exhaustiva i precisa investigació periodística sobre el procés reproduceix per primera vegada l’escrit: “Proclamo formalment la independència de Catalunya. Catalans i catalanes, ha arribat l’hora del deslliurament.”

Amb el compromís de publicar el llibre després de la sentència del Tribunal Suprem contra els presos polítics, *Tota la veritat* (Ara Llibres) arriba en forma de crònica detallada dels moments més decisius sobre el conflicte polític, una reconstrucció *a posteriori* farcida d’interioritats sucoses, reunions secretes i plans B, C i D que durant dos anys han escodrinat els periodistes Ferran Casas (subdirector de NacióDigital), Odei A.-Etxearte (redactora de VilaWeb), Marc Martínez Amat (cap de política de RAC1), Roger Mateos (cap de política de l’agència Efe a Catalunya), Gerard Pruna (cap de política de l’Ara) i Neus Tomàs (directora adjunta d’Eldiario.es).

El discurs encarregat a Torra parlava de l’1-O com un referèndum “que el govern de la Gene-

Carles Puigdemont, durant la seva intervenció al Parlament el 10 d’octubre del 2017 ■ EFE / ALBERTO ESTÉVEZ

ralitat va organitzar”, afirmava que “mai cap poble no ha tingut una victòria més bella” i s’adreça als pobles lliures d’Espanya en castellà, llengua que la república es compromet a protegir:

Junqueras va recomanar a Rovira a través del vidre de la presó que marxés a l’exili

“Siempre os estaremos esperando. Siempre querremos hablar con vosotros. Nuestra ola de vida y esperanza también es vuestra. Utilizadla.”

L’impagable discurs mai no

pronunciat és només una de les múltiples revelacions del llibre, que posa data a la fundació de l’estat major, explica la participació de l’equip de Julian Assange en la jornada de votació des de les golfes del Palau de la Generalitat, ubica l’escrutini en un petit despatx del Pati dels Carruatges, esmenta el missatge que va enregistrar Puigdemont perquè fos emès a la televisió en cas que l’1-O hagués estat detingut, recrea el càsting d’urnes que es va fer al Palau de Pedralbes el maig anterior per triar-ne el model, i posa en boca del president la negativa d’assumir “morts al carrer” en l’hora més greu.

“Aquest procés ha mogut molta gent, ha tingut alts costos i ha polititzat moltes capes de la societat catalana; faltava una crònica de tot això, una crònica coral, amb periodistes de procedències diverses i mitjans diversos, però amb el comú denominador que fa molts anys que fan informació política”, assegura Ferran Casas, redactor de l’Avui entre el 1998 i el 2007.

Han consultat més d’un centenar de fonts i han recorregut milers de quilòmetres. Al principi algunes veus eren reticents a parlar, però s’hi van anar obrint. “Amb el temps van veure que valia la pena per la pluralitat d’actors i les fonts tan di-

verses que hi participaven, i, sobretot, que no seria un llibre de part, sinó la crònica més detallada publicada fins ara”, recorda Odei A.-Etxearte, que durant

dotze anys va ser

redactora de política d’El Punt Avui.

Entre les principals afirmacions de l’obra, hi ha que l’ara conseller d’Interior, Miquel Buch, “hauria pogut ser president si Torra hagués declinat l’oferi-

ment”. També es parla d’una operació que no es va executar mai de reestructuració de la cúpula dels Mossos el 2016 que n’hauria apartat el major Josep Lluís Trapero, però que va quedar frustrada per la mort sobtada del comissari David Piqué, que l’havia de substituir. S’hi expliquen les mediacions fallides (de l’Església, d’empresaris, del PNB...) perquè no es declarés la independència ni s’apliqués el 155; s’hi refà el camí i l’organització de l’exili; s’hi narra una trobada crucial al Vallès en què Jordi Turull, Raül Romeva, Carles Mundó i Josep Rull decideixen no anar a Brussel·les, i s’hi reproduceix el moment en què Oriol Junqueras recomana a Marta Rovira amb gestos a través del vidre de la presó que marxi a l’estranger: “Aquí, no. Tots, aquí, no.” Dos anys de veritats en 345 pàgines. ■

ACTE DE
LLIURAMENT
PREMIS
ATENEUS
2019

www.ateneus.cat

La Federació d’Ateneus de Catalunya
us convida a assistir el 9 de desembre
de 2019, a les 18h,
al Palau de la Generalitat
(Plaça de Sant Jaume, 4, Barcelona)

Aforament limitat.

Es prega confirmar assistència abans del 28 de novembre
al **FORMULARI D’ASSISTÈNCIA DELS PREMIS ATENEUS** a:
www.ateneus.cat

Organitza:

Federació d’Ateneus
de Catalunya

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

Amb la col·laboració de:

EL PUNT AVUI

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Les víctimes ignorades del 17-A

■ Els afectats psicològics dels atemptats de Barcelona i Cambrils denuncien que no reben cap tipus d'ajuda, ni tan sols terapèutica ■ L'associació que els guia, la Uavat, indica que el Ministeri de l'Interior ha rebutjat el 82% de les demandes ■ L'entitat ha atès fins ara 210 persones

Laia Bruguera
BARCELONA

El Ramon Serrano acaba de rebre una trucada del Ministeri de l'Interior en què li diuen que, si vol, li entregaran una insígnia per acreditar la seva "condició d'il·lès" en l'atemptat de la Rambla. Considera que l'oferiment és gairebé un insult –“em fa riure, em fa plorar...; la impotència és total”, diu–, perquè un pin és l'únic que ha aconseguit del ministeri, que no el reconeix com a víctima de terrorisme –il·lès físic ho és, però té nombroses lesions psicològiques– perquè ha entregat la documentació fora de termini, cinc mesos tard.

El 17 d'agost, a les

16.50 hores, el Ramon viatjava en un autobús de la línia 59 quan va veure que una furgoneta “s'ho enduia tot al seu pas”. Va demanar al conductor que obrís portes i en va baixar per ajudar en el que va poder. Té seqüeles psicològiques per tot el que va viure i veure, però segons el ministeri no té dret a cap tipus de reconeixement ni suport. La Unitat d'Atenció i Valoració a Afectats per Terrorisme (Uavat), l'associació que es va crear després dels atacs de Barcelona i Cambrils per informar les víctimes dels seus drets, també les que no surten en les llistes oficials, va denunciar al mes de juliol que el 82% de les sol·licituds de reconeixement

com a afectats pels atemptats del 17 i el 18 d'agost del 2017 a Catalunya, majoritàriament psicològics, han estat denegades. Però fins que no coneixem les històries que hi ha darrere les xifres no ens podem adonar de la magnitud del calvari que estan passant per intentar que l'Estat reconegui les seves lesions i la desatenció que viuen.

El Ramon és un dels entrevistats en aquestes planes, però la Uavat ha atès fins a 210 persones, de les quals 117 han presentat sol·licituds d'ajudes a l'Interior. Ser reconegut com a víctima del terrorisme permet rebre una indemnització pels dies de baixa laboral agafats des de

l'atemptat i també en el cas que les seqüeles derivin en una incapacitat, ja sigui total, parcial o absoluta. També una ajuda de fins a 3.600 euros el primer any de teràpia.

criteris clínics obviats

Segons la psicòloga experta en trastorns posttraumàtics Sara Bosch, presidenta de la Uavat, la majoria de denegacions no responen a criteris clínics. “S'argumenta, per exemple, que l'afectat no va rebre assistència psicològica els dies immediatament posteriors a l'atemptat, quan en la guia elaborada pel mateix ministeri es recorden els criteris internacionals i s'explica que el trastorn posttraumàtic

pot aparèixer molt després”, exemplifica. “Si el reconeixement de víctimes no comportés, per llei, també un rescabament, no hi hauria cap problema”, conclou. Robert Manrique, víctima de l'atemptat d'Hipercor i assessor de l'associació, denuncia que s'han endurit molt els criteris per reconèixer les víctimes psicològiques. “En el passat hi ha hagut qui ha fet teatre i s'ha aprofitat d'aquestes ajudes, però estan pagant justos per pecadors; que l'Estat retiri les pensions a qui no les mereix i es pre-ocupi dels que sí que estan reconeguts com a víctimes per pèrits forenses i psicòlegs i psiquiatres.”

Les persones que eren

a la Rambla o a Cambrils i han patit danys s'enfronten a un segon gran problema, i és que el termini per demanar ser reconegut com a víctima és d'un any a partir dels fets. Molts afectats psicològics no sabien que tenien drets a reivindicar –encara ara gairebé se senten culpa-

Virginia Salas veïna de l'Hospitalet de 43 anys

“Jo m'estic pagant la teràpia, però i qui no pot?”

Com avisa, el cas de Virginia Salas, de l'Hospitalet, és “de traca”, ja que s'hi acumulen una sèrie de despropòsits que encara li han fet més difícil reivindicar la seva condició de víctima de terrorisme. Gràcies a la teràpia que ella es finança, ha pogut tornar tres cops a la Rambla. “Sempre dono les gràcies”, diu emocionada.

Què feia aquell dia?

Havia vingut una amiga d'Escòcia i estàvem passejant per la Rambla. De cop ella va cridar “Corre, una furgoneta!”, i ja vaig veure l'estampida de gent i no vaig poder assimilar res.

La furgoneta va xocar contra el quiosc on érem i l'impacte va ser estremidor. La força d'expansió ens va tirar a terra; tot eren cristalls i metall, i em vaig quedar en xoc.

Què van fer?

Et quedés petrificat. Pensava que havia estat una bomba i que tot estava perdut. Però la meva amiga va cridar “Corre!”, i això vam fer. Ens vam resguardar en un hotel.

Després van poder arribar en taxi a Bellvitge i allà van anar al CAP.

El metge de l'ambulatori em va curar la ferida al ge-

noll i, tot i dir-li que havia viscut un atemptat, no em va dir ni fer res, ni tan sols ho va posar a l'informe. Ell va cometre un error, però nosaltres també: a l'hospital ens haurien fet proves i ens haurien obert un informe de lesions.

Vostè no necessàriament ho havia de saber.

No ho posen fàcil a ningú, però jo m'he trobat amb moltes negligències, ha estat surrealista. Del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona, primer vaig rebre suport, però a la Unitat de Crisi ja no. He vist que falta molta coordinació.

Virginia Salas, el segon cop que va poder tornar a la Rambla després de l'atemptat ■ EL PUNT AVUI

Tot i aportar informes de les seves seqüeles, no és considerada una víctima.

Interior m'ho ha denegat perquè ho presento fora de termini, és vergonyós. No va ser fins que vaig trobar la Uavat que vaig saber que el primer que havia de fer era presentar

una denúncia a comissaria. Allà em van preguntar que per què hi anava més d'un any després. “Així han canviat els protocols?” Realment s'ha format els metges i policies?

Quines seqüeles té?

Primer em van dir que te-

nia trastorn d'estrès agut, amb evitació i hiperalerta. I problemes musculars que ja tenia se'm van desaparar. A la Unitat de Crisi em van fer un informe i no em van saber dir què n'havia de fer. Cada cop estava pitjor i ningú m'ajudava. No fa gaire temps, no hauria pogut ni fer una entrevista com aquesta.

Ha millorat amb teràpia?

Encara ara m'estan fent proves perquè l'estrès m'ha provocat problemes digestius, em vaig quedar primíssima. Tinc estrès posttraumàtic i des d'octubre del 2018 vaig al psicòleg. He treballat sobretot l'estat d'hiperalerta, els malsons i la por dels sorolls bruscos. Jo m'ho estic pagant, però i qui no pot? No només no compleixen la llei, sinó que ens fan estar pitjor amb aquesta desatenció total.

Samarreta que el Ramon Serrano, que va ajudar els ferits que va poder en l'atemptat de la Rambla, va deixar com a ofrena al mosaic de Joan Miró ■ RAMON SERRANO

bles per demanar res havent sobreviscut— i no va ser fins que van arribar a la Uavat que van descobrir que també són víctimes i quines eren les gestions que havien de fer. Molts tràmits s'han iniciat tard perquè localitzar els afectats que no sortien en llistes oficials va ser compli-

cat i ho ha hagut de fer aquesta associació amb els seus mitjans, quan és tasca competent del ministeri. Interior va assegurar que seria "molt flexible" amb els terminis, però a la pràctica no ha estat així, i ha suposat un nou entrebanc —l'enèsim— burocràtic. ■

Ramon Serrano

Veí de l'Hospitalet de 48 anys

“No s'atenen les víctimes perquè costa diners”

En la fotografia que il·lustra aquest reportatge es pot veure la samarreta que el Ramon Serrano, veí de l'Hospitalet de 48 anys, portava el dia 17 d'agost del 2017. La va deixar com a ofrena a la Rambla pocs dies després de l'atemptat.

Hi va escriure “Aquesta samarreta va ajudar el 17 d'agost. Descanseu en pau”. Per què?

Vaig ser dels primers a arribar al lloc dels fets. Una Mosso d'Esquadra ens va demanar que apartéssim d'allà totes les persones vives, però no sabies qui era viu, ni qui era mort, ni qui podies tocar... Vaig

veure una noia sagnant pel cap i l'hi vaig tapar amb la samarreta. Vaig apartar tres persones ferides, fins que els Mossos ens van dir que ens hàviem d'amagar.

Vostè no passejava per la Rambla, sinó que era en un autobús que passava pel lateral.

Sí, des d'allà vaig veure com la furgoneta ho escombrava tot. Vaig cridar al conductor que obrís les portes, i no volia, però finalment en vaig poder baixar. Crec que vaig ser l'únic, però no culpo qui s'hi va quedar, ningú és més o menys covard, només el que es

queda allà a gravar, per al qual no tinc paraules.

Com li ha canviat la vida l'atemptat de Barcelona?

Me l'ha canviat sobretot a l'hora d'anar pel carrer. Vaig vigilant per tot arreu. Si entra molta gent en un lloc, tinc por; si perdo de vista alguna de les meves filles, m'agafa molt nerviosisme... I si he de passar per un pas de viants i ve una furgoneta, no passo, m'espero fins al semàfor següent.

El Ministeri de l'Interior no el reconeix com a víctima de terrorisme, al·lega, perquè la petició es-

Saray Gómez

Veïna de Rubí de 20 anys

“Anar reobrint la ferida... per a què? No confio en res que vingui del ministeri”

La Saray Gómez té 20 anys i és de Rubí. El 17 d'agost del 2017 treballava en un dels quioscos de flors de la Rambla i vivia a Barcelona. Mesos després de l'atemptat, va haver d'abandonar tant la parada com la ciutat.

Quan va deixar la feina?

Un any després. M'agafaven atacs d'ansietat. Vaig tornar a Rubí, no volia viure a Barcelona. T'adones que els llocs grans, amb multituds, amb soroll, et fan por.

L'endemà de l'atac, però, va tornar a treballar.

Sí. Em considero forta i vaig pensar que podia. Els primers dies la gent venia i t'abraçava i et deia que eres molt forta i tothom corejava “No tenim por”, però sí que aconseguíen que en tinguis, i molt profunda. Els que ho hem viscut mai ho oblidarem i estic segura que hi haurà gent que tindrà seqüeles

Saray Gómez, al despatx que la Unitat d'Atenció i Valoració a Afectats per Terrorisme té a Barcelona ■ LAIA BRUGUERA

tota la vida. Et poden aflorar abans o després, però hi són.

Com va viure aquell dia?

Tot va passar molt ràpid. Era a dins la botiga, vaig retrocedir i vaig caure d'esquena. De seguida saps que és un atemptat, es crea com una aura diferent. Vaig veure clara-

ment com el conductor donava un cop de volant i intentava matar tothom que pogués.

Què va passar després?

De seguida em va venir a buscar el meu germà, que també treballava a la Rambla i havia patit molt per mi, i vam poder arribar al nostre pis de Ciutat

Vella. No vam poder dormir en tota la nit.

Està en tractament?

Per estrès posttraumàtic, ansietat i trastorn del son. Jo pensava que podia superar-ho sola, però no estava bé. Va ser la meua mare la que em va dir que havia d'anar al psicòleg.

Qui ho paga?

Nosaltres, i som una família humil; és un esforç important.

De moment, li han denegat ser reconeguda com a víctima per un error del ministeri. Confia que li ho acabin concedint?

No confio en res que vingui del ministeri. Ni amb totes les proves del món no reconeixen ningú. He sortit moltes vegades del metge, perquè m'havia de fer informes, amb mal de cap, esgotada de reobrir la ferida, i pensant: “Tot això, per a què? Si no servirà de res...”

Ramon Serrano, amb la samarreta que li va regalar la filla d'una amiga ■ JUANMA RAMOS

tava fora de termini i, per tant, ni entra a valorar la seva petició. Què li sembla?

A mi la sang no em fa res, però ningú està preparat per veure una tragèdia ai-

xí. Ells no saben el dany que tenim, el que hem viscut. I la petició està fora de termini perquè fins que la Uavat no em va localitzar no vaig saber que tenia drets. El ministre

Fernando Grande-Marlasca va dir que seria flexible amb els terminis i no és cert. No s'atenen les víctimes ni s'hi lluita perquè tot costa diners.

La filla d'una amiga seva li va regalar una samarreta molt especial. Com és?

És similar a la que portava aquell dia, del Barça, amb la paraula *Héroe* al darrere i el número 3 per les meves tres filles. Em va emocionar molt.

Tornaria a baixar d'aquell autobús sabent el que patiria després i la poca ajuda que rebria?

Ho tornaria a fer perquè em surt de l'ànima. Si les persones que vaig treure d'allà van sobreviure, em dono per compensat. Jo defenso els meus drets, però em quedo amb el que vaig fer.